

LAWIN

**KAIP PRITRAUKTI PRIVATŲ INVESTUOTOJŲ Į VPSP PROJEKTĄ:
PATARIMAI VIEŠAM SEKTORIUI, KAIP VYKDYTI PROJEKTUS, KAD JIE
NESIBAIGTŲ TIK KONKURSO PASKELBIMU**

Dovilė Burgienė
2009 12 10

www.lawin.com

LAWIN

PIRMIEJI IR SVARBIAUSI ŽINGSNIAI LINK SĖKMĖS (1)

- **Kompetentinga projekto vykdymo ir įgyvendinimo komanda**
 - Kompetentingi specialistai pačioje institucijoje
 - Konsultantai: teisininkai, organizacijų ir finansų valdymo konsultantai ir kiti
- **Projekto struktūros pasirinkimas – nuo ko jis priklauso?**
 - Tinkamas institucijos poreikių įvertinimas
 - Realus institucijos galimybių įvertinimas
 - Potencialių partnerių ir jų galimybių įvertinimas

BALANSAS YRA BŪTINAS!

LAWIN

PIRMIEJI IR SVARBIAUSI ŽINGSNIAI LINK SĖKMĖS (2)

- **Tikslas – sudominti kaip įmanoma daugiau investuotojų ir alternatyvių pasiūlymų, todėl pirkimo dokumentai turi būti:**
 - Kuo paprastesnė forma, o ne didelis formalus dokumentas pagal Viešųjų pirkimų tarnybos rekomendacijas
 - Aiškūs, tikslūs ir glausti, nuorodos į atitinkamus teisės aktus, o ne jų nurašymas
 - Nepridėti pirkimo sutarties projekto, nustatyti tik pagrindines sutarties sąlygas
 - Nenustatyti iš anksto projektų sąlygų, palikti tai deryboms
 - Tai bus labai sudėtinga norint laikytis LRV nutarimo dėl VPP projektų parengimo tvarkos, kuri reikalauja viską pateikti finansų ministerijai, komisijai ir Vyriausybei iš anksto

LAWIN

PARTNERIO PASIRINKIMAS – PIRKIMO BŪDAS (1)

- **Galima rinktis iš 5 Viešųjų pirkimų įstatyme (VPI) nustatytų 5 būdų, t.y.:**
 - Atviras konkursas
 - Ribotas konkursas
 - Konkurencinis dialogas
 - Skelbiamos derybos
 - Neskelbiamos derybos
- **Klaida: dažniausiai pasirenkamas atviras arba ribotas konkursas, nes nėra jokių apribojimų**
- **Tinkamiausias būdas – konkurencinis dialogas arba skelbiamos derybos**
- **Koncesijos atveju – atviras viešas konkursas su preliminarinių pasiūlymų pateikimu**

LAWIN

PARTNERIO PASIRINKIMAS – PIRKIMO BŪDAS (2)

- **Partnerio pasirinkimo konkurencinio dialogo būdu privalumai:**
 - Diskusijų / derybų su potencialiais investuotojais pasėkoje, išsirenkamas geriausias projekto įgyvendinimo sprendimas ir tik tuomet teikiami galutiniai pasiūlymai
 - Sutaupomas laikas
- **Partnerio pasirinkimo skelbiamų derybų būdu privalumai:**
 - galimos derybos dėl kainos ir kitų sąlygų
 - sutaupomas laikas
 - galima keisti neesmines pirkimo dokumentų sąlygas (kas yra esminės reikia apibrėžti pirkimo dokumentuose)

LAWIN

PARTNERIO PASIRINKIMAS - KVALIFIKACIJA

- **Kvalifikacija**
 - finansinis patikimumas – nebūtinai tikrinti tiekėjo balansą; galima tai patikrinti bankui prašant sutarties vykdymo pradiname etape garantijos
 - techninė patirtis – reikiama investicinių ir panašių projektų vykdymo patirtis
- **Galimybė remtis kitų ūkio subjektų pajėgumais (kad tiekėjams nereikėtų būti konsorciūme 25 metus)**
 - su partneriu susijusių ūkio subjektų pajėgumai
 - subrangovų pajėgumai
- **Kvalifikacijos išlaikymas**
 - Išskirti kvalifikaciją kritiniu projekto įgyvendinimo (infrastruktūros sukūrimo) laikotarpiu ir nekritiniu projekto įgyvendinimo laikotarpiu

LAWIN PARTNERIO PASIRINKIMAS – PASIŪLYMŲ VERTINIMO KRITERIJAI

- **Kaina**
 - Priklausomai nuo projekto pobūdžio kainos kriterijų rekomenduojama papildomai išskaidyti

Pavyzdžiui – infrastruktūros sukūrimo kaina, priežiūros metinis mokestis, sutaupymų pasiskirstymo proporcija

- **Kiti vertinimo kriterijai ne mažiau svarbūs:**
 - Finansinio modelio pagrįstumas
 - Projekto įgyvendinimo koncepcijos pagrįstumas
 - Terminai

LAWIN ESMINĖS SUTARTIES SĄLYGOS – MOKĖJIMAI TIEKĖJUI

- **Mokėjimas Eurais, jeigu investuotojas skolinasi lėšų EUR**
- **Metinis mokėjimas indeksuojamas** pvz. pagal vidutinį metinį Lietuvos SVKI procentinį pokytį kiekvienais kalendoriniais metais (galima susitarti ir kitokius indeksavimo principus)
- **Aiškūs pareigų ir jų vykdymui tenkančių išlaidų pasiskirstymas**

LAWIN ESMINĖS SUTARTIES SĄLYGOS – SUTARTIES ĮVYKDYMO UŽTIKRINIMAI

- **Iš institucijos pusės:**
 - Mokėjimo garantija
 - Įkeitimas (jei galimas atsižvelgiant į projekto struktūrą)
 - Partnerio gautinų sumų įkeitimas ir perleidimas
 - Institucijos vienašalio nutraukimo / nutraukimo dėl institucijos kaltės atveju kompensuoti infrastruktūros įrengimo kaštus rinkos verte, negautas pajamas ir finansavimo kaštus – protingas atsiskaitymo terminas
 - Neveikimo atveju kompensacija už prastovą ir negautas pajamas
- **Iš partnerio pusės:**
 - Atitinkamo dydžio banko garantija infrastruktūros sukūrimo laikotarpiu – atnaujinama kiekvienais metais
 - Netesybos (ribotas maksimalus limitas) paslaugų teikimo laikotarpiu
 - Sutarties nutraukimas tik kraštutiniu atveju

LAWIN ESMINĖS SUTARTIES SĄLYGOS – APLINKYBIŲ PASIKEITIMO RIZIKA

- **Institucija turi prisiimti pilnai arba iš dalies šių aplinkybių pasikeitimo riziką:**
 - Teisės aktų pasikeitimas
 - Apimties padidėjimas / pakeitimai
 - Terminų atidėjimas dauguma atvejų
 - Mokesčių pasikeitimas
- **Institucija turi numatyti maksimalų investuotojo rizikos limitą**

LAWIN ESMINĖS SUTARTIES SĄLYGOS – KITOS SĄLYGOS (1)

- **Partnerio atsakomybės ribojimas** (gali būti didesnė infrastruktūros sukūrimo laikotarpiu ir žymiai mažesnė tolesniu laikotarpiu)
- **Sutarties nutraukimas tik išimtiniais atvejais** – protingas terminas pažeidimui ištaisyti
- **Negalėjimo vykdyti atveju, partneriui suteikta galimybė perleisti teises ir pareigas pasiūlytam asmeniui**

LAWIN ESMINĖS SUTARTIES SĄLYGOS – KITOS SĄLYGOS (2)

- **Įsipareigojimų / akcijų perleidimo** trečiajam asmeniui / kitam ūkio subjekto grupei sudarančiam asmeniui / naujai įsteigtos bendrovės akcininkui galimybė, pasibaigus kritiniam projekto įgyvendinimo laikotarpiui
- **Priešpriešinių piniginių reikalavimų įskaitymo draudimas**
- **Ginčų sprendimo būdas – arbitražas**

